

Εβδομήντα πέντε χρόνια πριν: Όταν η Κύπρος άνοιξε την αγκαλιά της στους διωγμένους Εβραίους

[/ Αφιέρωμα / Ιστορία, Αρχαιολογία, Παλαιογραφία, Στρατιωτικά & Εθνικά θέματα](#)

Την ώρα που κλιμακώνεται η κατάσταση στη Γάζα, η Κύπρος κατέχει για άλλη μια φορά πρωταγωνιστικό ρόλο στον επαναπατρισμό των αμάχων, με τη μνήμη να ανατρέχει πίσω, στο 1946, όταν η Κύπρος υπήρξε το καταφύγιο των καταδιωγμένων από την χιτλερική μηχανή Εβραίων.

Μέσω του εθνικού σχεδίου «ΕΣΤΙΑ», από τις 10 Οκτωβρίου μέχρι και την Παρασκευή 13 Οκτωβρίου, αφίχθηκαν 268 πολίτες από ευρωπαϊκές και άλλες χώρες, συμπεριλαμβανομένων και 8 Κυπρίων πολιτών. Η ενεργοποίηση παραμένει σε ισχύ καθώς αναμένονται σημαντικά αυξημένες ανάγκες και από άλλες χώρες τις επόμενες ημέρες.

Σήμερα έχει ενεργοποιηθεί το εθνικό σχέδιο «ΕΣΤΙΑ», η Κύπρος όμως, βρισκόταν διαχρονικά κοντά στο Ισραήλ. Ας ταξιδέψουμε περίπου 75 χρόνια πίσω, στο 1946-1949 όταν η Κύπρος έγινε καταφύγιο χιλιάδων Εβραίων, ένα κομμάτι της ιστορίας το οποίο απεικονίζεται και στο Μνημείο κυπρο-ισραηλινής φιλίας.

Συνολικά 52,221 μετανάστες εβραϊκής καταγωγής, ποσοστό που αναλογεί στο 8% του πληθυσμού, έφτασαν στην Κύπρο για να σωθούν από το Ολοκαύτωμα. Οι άνθρωποι αυτοί έφεραν στον κόσμο 2,200 παιδιά, στο Βρετανικό Στρατιωτικό Νοσοκομείο ΒΜΗ. Κατά τη διάρκεια λειτουργίας των στρατοπέδων στην Κύπρο, γεννήθηκαν 2,200 παιδιά, έγιναν 2,500 γάμοι και καταγράφηκαν 400 θάνατοι. Στην κατεχόμενη σήμερα περιοχή «Καράολος» της Αμμοχώστου στεγάστηκαν πέντε «θερινά» στρατόπεδα. Αργότερα κατασκευάστηκαν άλλα επτά «χειμερινά» στρατόπεδα σε Ξυλοτύμπου και Δεκέλεια.

Σύμφωνα μάλιστα με μαρτυρίες και ιστορικές αναφορές, αρχικά είχαν τοποθετηθεί μερικές τέντες στον Καράολο, με την πάροδο του χρόνου όμως και την έλευση του χειμώνα, αποφάσισαν όπως μεταφερθούν κρατούμενοι και στην Ξυλοτύμπου και Δεκέλεια.

Ουσιαστικά οι Βρετανοί ανέκοπταν τα πλοία που μετέφεραν τους πρόσφυγες Εβραίους και τα οδηγούσαν στο λιμάνι της Αμμοχώστου. Εκεί αποβιβάζονταν και μεταφέρονταν στα στρατόπεδα κρατήσεως, μέχρι να τους δοθεί άδεια για είσοδο στην Παλαιστίνη.

Ως ένδειξη ανάμνησης της στενής σχέσης των δύο χωρών που μετρά δεκαετίες φιλίας και συνεργασίας σε πολλούς τομείς, πέραν του ανθρωπιστικού, το 2016 ανεγέρθηκε στην είσοδο του στρατοπέδου Υπολοχαγού Βασιλείου Καποτά (πρώην ΒΜΗ) στη Λευκωσία, Μνημείο κυπρο-ισραηλινής φιλίας, στο χώρο όπου γεννήθηκαν τα 2,200 Εβραϊόπουλα.

Τα στρατόπεδα έγιναν ως ένα μέτρο συγκράτησης της μαζικής εισροής των Εβραίων στην Παλαιστίνη μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Οι Βρετανοί αποφάσισαν να δημιουργήσουν στρατόπεδα κρατήσεως ώστε να μεταβαίνουν στην Παλαιστίνη υπό τον έλεγχο τους. Αποφάσισαν συγκεκριμένα να δίνουν άδεια σε 750 περίπου Εβραίους κάθε μήνα.

100,000 περίπου Εβραίοι επιχειρούσαν να περάσουν μαζικά στην Παλαιστίνη, γεγονός που προκάλεσε την αντίδραση των Αράβων, έτσι οι Βρετανοί προκειμένου να ελέγξουν την κατάσταση στο εσωτερικό της Παλαιστίνης, αποφάσισαν να δημιουργήσουν τα στρατόπεδα.

Η συμβολή των Κυπρίων

Σημαντική ήταν η συμβολή των Κυπρίων τόσο για την περίθαλψη, όσο και τη διαφυγή των Εβραίων. 300 περίπου Εβραίοι δραπετεύσαν από τα στρατόπεδα, με τη βοήθεια ομάδων Κυπρίων της αριστεράς.

Οι κρατούμενοι δημιουργούσαν σήραγγες οι οποίες οδηγούσαν εκτός των στρατοπέδων, στο τέρμα του τούνελ τους περίμεναν Κύπριοι που με αυτοκίνητα τους μετέφεραν σε πορτοκαλεώνες Κυπρίων και Εβραίων στο Βαρώσι, στην Κάτω Δερύνεια, όπου τους έκρυβαν. **Όταν έβρισκαν την ευκαιρία, τους μετέφεραν στις ακτές της Αμμοχώστου και της Δερύνειας από όπου τους παρελάμβαναν καΐκια που οδηγούνταν από Εβραίους με στόχο τη μετάβαση στην Παλαιστίνη.**

iellada.gr